

Kartlegging av naturmangfold ved Strandlia ved Fagerstrand i Nesodden kommune

Ole J. Lønnve

Ekstrakt

BioFokus har på oppdrag har på oppdrag for Haug Landskap AS, foretatt en naturfaglig undersøkelse ved Strandlia, Fagerstrand, i Nesodden kommune. Bakgrunnen er at dette området er planlagt utbygd med boliger. Området omfatter et ca 145 dekar stort areal med skog.

Nøkkelord

Nesodden
Strandlia
Skog
Naturtyper
Rødlistearter
Utbygging
Hensyn

Omslag

Laksekjuke, *Erastia salmonicolor*
Foto: Ole J. Lønnve

ISSN: 1893-2851

ISBN: 978-82-8209-295-1

BioFokus-notat 2013-14

Tittel

Kartlegging av naturmangfold ved Strandlia ved Fagerstrand i Nesodden kommune

Forfattere

Ole J. Lønnve

Dato

21. august 2013

Antall sider

11 sider

Refereres som

Lønnve, Ole J. 2013. Kartlegging av naturmangfold ved Strandlia ved Fagerstrand i Nesodden kommune. BioFokus-notat 2013-14. Stiftelsen BioFokus. Oslo.

Publiseringstype

Digitalt dokument (Pdf). Som digitalt dokument inneholder dette notatet "levende" linker.

Oppdragsgivere

Haug Landskap AS

Tilgjengelighet

Dokumentet er offentlig tilgjengelig.
Andre BioFokus rapporter og notater kan lastes ned fra: <http://biolitt.biofokus.no/rapporter/Litteratur.htm>

BioFokus: Gaustadallèen 21, 0349 OSLO

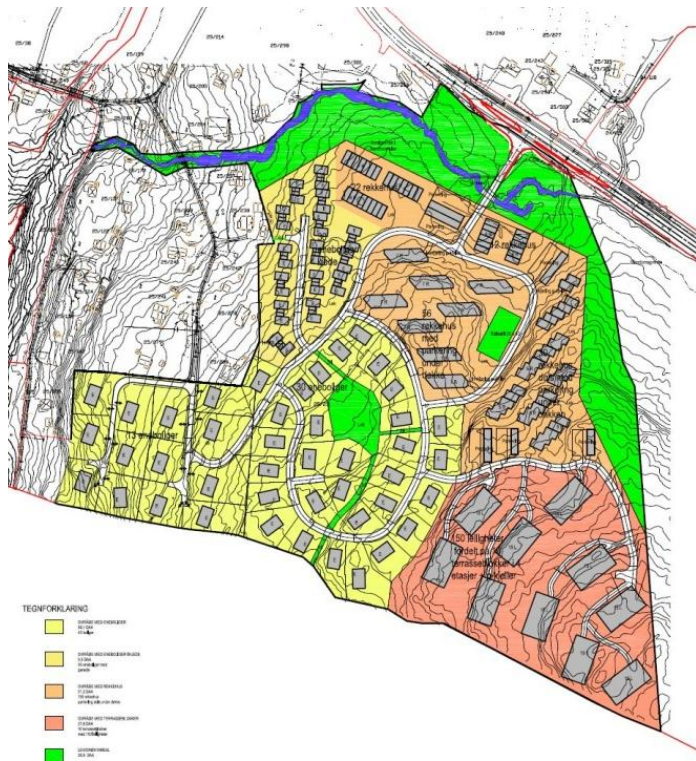
Telefon 22 95 85 98

E-post: post@biofokus.no Web: www.biofokus.no

Bakgrunn

BioFokus ved Ole J. Lønnve har på oppdrag for Arne Rosendahl ved Haug Landskap AS, foretatt en naturfaglig undersøkelse ved Strandlia, Fagerstrand, i Nesodden kommune. Bakgrunnen er at dette området er planlagt utbygd med boliger. Området omfatter et ca 145 dekar stort areal med skog. Figur 1 viser planområdet.

Området omfatter et skogsområde som grenser mot Drøbakveien i nord og mot grensen til Frogn kommune i sør. I vest grenser området mot litt bebyggelse, vesentlig fritidsboliger. I øst grenser området mot annen skog. I nord finnes også en bekk som går langs Drøbakveien. Denne drenerer ut i Grisebukta ved Fagerstrand.

Figur 1. Plankart som viser den planlagte utbyggingen av Strandlia. Etter Haug Landskap AS.

Metode

Området ble undersøkt med befaringer den 2. juli og 15. august 2013 for naturtyper etter DN-håndbok 13, 2. utgave (Direktoratet for Naturforvaltning 2007). Fremmedarter og rødlistearter ble spesielt ettersøkt ved befaringen, og Artskart (Artsdatbanken og GBIF-Norge 2013) og Naturbase (Direktoratet for

Naturforvaltning 2013) ble sjekket for eventuelle tidligere funn av arter samt registrerte naturtyper innenfor området. Data om berggrunn ble sjekket hos Norges Geografiske Undersøkelser (NGU 2013). Artsfunn fra undersøkelsen er tilgjengelig på Artskart (Artsdatabanken og GBIF-Norge 2013).

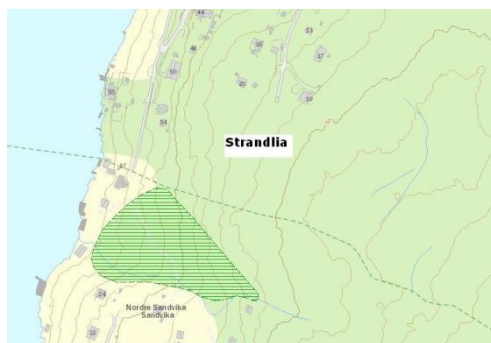
Resultat

Generelt

Skogen er i varierende grad hogstpåvirket. Flere stier gjennom området tilsier at det blir en del brukt av lokalbefolkningen til turbruk etc. Området har dessuten en viss funksjon for større vilt. Forholdsvis mye spor av både elg og rådyr ble registrert.

Ut fra Artskart (Artsdatabanken 2013) og andre tilgjengelige kilder, er det ikke registrert noen spesielle artsfunn i dette området tidligere. Ingen naturtyper er heller avgrenset innenfor planområdet, men det finnes et areal avgrenset som "Gammel løvskog" på Frogn-siden (Sandvika, BN00050061) (figur 2), som grenser mot planområdet i sørvest (Direktoratet for Naturforvaltning 2013).

Berggrunnen i området består av sure granittiske bergarter med stedvise tynne hav- og strandavsetninger.

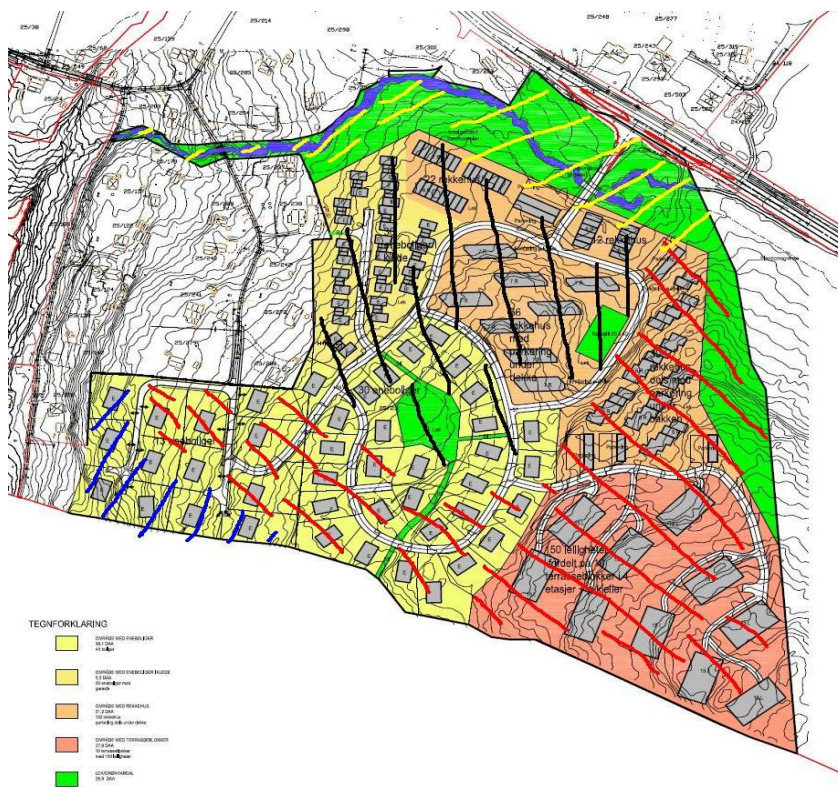
Figur 2. Det skraverte område viser naturtypen Sandvika i Frogn. Fra Naturbase.

Beskrivelse

Området kan deles inn i fire delområder (figur 3). 1) bekkestrekningen, 2) den sentrale delen, 3) den østlige og sørlige delen og 4) den sørvestlige delen mot grensen til Frogn.

1. Bekkestrekningen

Denne delen omfatter strekningen langs bekken (inkludert bekken) (figur 4). Bekken er stedvis noe påvirket, sannsynligvis fra arbeid knyttet til Drøbaksveien. Bekken er neppe sjørrettførende, da fisk sannsynligvis ikke klarer å komme opp fra Grisebukta. Det ble heller ikke gjort observasjoner av fisk i denne bekken under befaringene. Vegetasjonen langs bekken kan karakteriseres som gråor-heggskog. Her forekommer både grå- og svartor. I tillegg er det betydelig innslag av bl.a. bjørk, selje og rogn samt litt ask (NT), eik, furu og gran. Dimensjonene på trærne er derimot små til middels. Noe død ved forekommer (mest or), både liggende og stående. I marksjiktet forekommer rikelig med stor-bregner, bl.a. strutseving, spesielt langs bekken. Stedvis er det bl.a. mye mjødukt, samt vendelrot, enghumleblom, fredløs, sløke, stornesle og sennegrass. Av interessante artsfunn ble den sjeldne trelevende soppen laksejuke (*Erastia salmonicolor*) påvist på en furulåg i randsonen av denne delen (UTM 32V 589898 6622667). Den svake indikatorarten orekjuke (*Inonotus radiates*) ble registrert på gråorgadd. Det kan hende at bekkestrekningen som helhet (fra Grisebukta og oppover) burde vært avgrenset som naturtypen "Viktig bekkedrag", men det har ikke vært mulig å kartlegge innenfor dette oppdraget.

Figur 3. Plankartet med påtegnet skravur. Gul skravur: delområdet 1, svart skravur: delområde 2, rød skravur: delområde 3 og blå skravur: delområde 4.

Figur 4. Parti fra bekkestrekningen. Foto: Ole J. Lønnve.

2. Den sentrale delen

Denne delen omfatter i areal vesentlige deler av området (figur 5). Området har vært gjennomhogd for noen år tilbake. Det preges i dag av tildels tette oppslag av triviell løvskog (bjørk, rogn, selje og osp), men også gran og furu. Derimot forekommer enkelte eldre, til dels grove osp spredt gjennom hele delen. Enten som enkelttrær eller små ospeholt. Flere av disse trærne har døde partier og noen er også helt døde (figur 5). Spettehull ble observert i flere av disse. Noe liggende død ved av spesielt furu, forekommer også enkelte steder. Marksjiktet er stedvis ganske fuktig med torvmose. En liten forekomst av signalarten nattfiol (UTM 32V 589836 6622499) ble funnet i denne delen, hvilket kan antyde at området en gang har vært mer interessant enn slik det fremstår i dag.

Figur 5. Bildet til venstre viser et parti fra den sentrale delen. Legg merke til de forholdsvis grove ospene midt i bildet. Bildet til høyre viser en grov død osp. Foto: Ole J. Lønnve.

3. Den østlige og sørlige delen

Denne delen omfatter store deler av planområdet. I de skrinne ryggene forekommer fattig ensaldret blåbær-furuskog med litt innslag av gran, bjørk, eik og osp (figur 6). Marksjiktet domineres av blåbær og røsslyng. Furutrærne er ikke grove, med en diameter ved brysthøyde (DBH) i intervallet ca 30–45 cm. Derimot forekommer et vist innslag av død ved, både liggende og stående, spesielt av furu. Mesteparten av dette skyldes naturlige årsaker, men noe kommer også fra litt spredt trefelling. Enkelte grovere, til dels døde eller døende osp forekommer også stedvis. Det ble observert spettehull både i tørrfuruer og osp, og to flaggspetter ble observert under befaringene.

Figur 6. Parti fra den østlige og sørlige delen. Foto: Ole J. Lønnve.

4. Den sørvestlige delen mot grensen til Frogn

Denne delen er ganske lik den østlige delen, men skogen er noe mer fleraldret med innslag av eldre trær (figur 7). Topografien er dessuten mer kollete og bratt. I tillegg forekommer enkelte eldre eik, selv om dimensjonene på disse trærne er forholdsvis små (30-40 cm DBH). Omtrent helt i det sørvestligste hjørnet av planområdet ble det registrert en enkeltforekomst av lind (UTM 32V 589566 6622457), samt innslag spisslønn og ask (NT) og forholdsvis mye osp. I partier forekommer også en del liggende død ved, spesielt av osp. I marksjiktet er det stedvis vivendel og liljekonvall.

Figur 7. Parti fra den sørvestlige delen mot grensen til Frogn. Foto: Ole J. Lønnve.

Vurdering

Området i sin helhet er i varierende grad påvirket, hvilket forringer de biologiske kvalitetene. Derimot forekommer spredt gjennom mesteparten av område et vist innslag av eldre grove osp, til dels døde eller med døde partier. Gamle osp og ospeholt er svært artsrike, og mange ulike organismegrupper utnytter ospa i dens ulike stadier. Foruten død osp, forekommer også et visst innslag av død furu, både stående og liggende, spesielt i delområdene 3 og 4. Død furu er også viktig, særlig for insekter knyttet til død ved.

Pga et større innslag av edelløvtrær samt mer variasjon både i topografi, død ved og alderssammensetning på skogen, har delområde 4 et noe større potensial for biologisk mangfold enn delområde 3. I tillegg er partiet helt i vest vesentlig mer soleksponert, hvilket er viktig for mer varmekrevende insektarter, spesielt biller. Sannsynligheten for forekomster av enkelte rødlistede insektarter i denne delen, vurderes som nokså stor.

Strekningen langs bekken, delområde 1, er trolig den mest interessante delen m.h.p. biologisk mangfold. Gråor-heggskog er spesielt rik på insekter, særlig tovinger, og således også svært viktig for fugl. Bekken er trolig fiskeløs, men har sannsynligvis høy artsrikdom av virvelløse dyr knyttet til rennende vann. Den fuktige og rike bregnevegetasjonen, med bl.a strutseving, kan ha forekomster av insektarter knyttet til bregner, som ellers ikke er så vanlige i denne regionen. På Nesodden er dessuten slike miljøer av særlig størrelse heller uvanlige. Funn av orekjuke og laksekjuke indikerer dessuten at dette delområdet kan ha visse verdier. Bekkestrekningen som helhet burde vært kartlagt bedre og vurdert som den prioriterte naturtypen "Viktig bekkedrag".

Ut over dette er området påvirket, og skogen er forholdsvis ung, hvilket trekker verdien av denne delen noe ned.

Konklusjon

De biologiske verdiene til det planlagte utbyggingsområdet slik det fremstår i dag er begrenset. Naturen i området har ikke kvaliteter som tilsvarer naturtypeverdi, men det finnes likevel en del biologiske kvaliteter. Derfor er det enkelte ting som bør tas hensyn til under utbygging.

Delområde 1

Ut fra plankartet er denne strekningen angitt som et leke/grønt areal. Det anbefales på det sterkeste at dette området berøres minst mulig av utbygging, både under selve anleggsperioden og i ettertid. Området må få lov til å utvikle seg mest mulig fritt. Ved å hogge trær eller påføre denne delen andre inngrep vil det ødelegge de potensielle kvalitetene denne delen har. Verdiene vil dessuten øke jo lenger det får stå urørt. Man bør være klar over at vi her befinner oss i en del av landet (Indre Oslofjord) hvor artsmangfoldet er blant landets mest spesielle, samtidig som presset i dette området er svært sterkt. Derfor bør alle slike potensielt sett interessante lokaliteter tas spesielle hensyn til.

Delområdet 2 og 3

Innenfor disse delområdene forekommer en del død ved, spesielt av osp og furu. Så langt det er mulig bør slike trær og stokker få lov til å være i fred. Kvalitetene m.h.p. biologisk mangfold i disse delområdene er først og fremst knyttet opp mot forekomstene av død ved. Ut fra plankartet er en sone i øst avgrenset som leke/grønt areal. Denne sonen bør derfor få bli så urørt som mulig, både under og etter anleggsarbeidet.

Delområde 4

I følge plankartet er det ikke avsatt noe grøntareal i denne delen. Det hadde vært en fordel om det hadde vært en sone med grøntareal, eventuelt noe mindre bebyggelse. Potensialet for interessante artsforekomster er absolutt til stede, og område bør også til en viss grad sees i sammenheng med naturtypen Sandvika på Frogn-siden. Området henger til en viss grad sammen med dette, og fungerer også som en buffer. Forekomsten av lind bør dessuten tas hensyn til, og lindetrær bør spares så langt mulig. Mange arter er eksklusivt knyttet til lind.

Referanser

Artsdatabanken og GBIF-Norge. 2013. Artskart.

<http://artskart.artsdatabanken.no>

Direktoratet for Naturforvaltning. 2007 Kartlegging av naturtyper – verdisetting av biologisk mangfold, rev. utg. DN-håndbok 13.

Direktoratet for Naturforvaltning. 2013. Naturbase

<http://www.miljodirektoratet.no/no/Tjenester-og-verktoy/Database/Naturbase/>

Norges Geologiske Undersøkelse, NGU. 2013. <http://www.ngu.no>

BioFokus er en ideell stiftelse som skal tilrettelegge informasjon om biologisk mangfold for beslutningstakere, samt formidle kunnskap innen fagfeltet bevaringsbiologi. BioFokus ønsker å bidra til en kunnskapsbasert forvaltning av norsk natur.

En kunnskapsbasert forvaltning forutsetter god dokumentasjon av de arealene som skal forvaltes. BioFokus legger derfor stor vekt på feltarbeid for å sikre oppdaterte og relevante data om botanikk, zoologi, økologi, samt avgrensning og verdisetting av områder.

Høy kompetanse er en forutsetning for å kunne registrere og presentere biologisk mangfold-data på en god måte. BioFokus sine medarbeidere er derfor godt skolert innenfor en rekke artsgrupper og har en bred økologisk forståelse for de ulike naturtypene som de arbeider med, det være seg skog, kulturlandskap eller ferskvann. Digitale verktøy som databaser, GIS og bilde-behandling er viktige redskaper i vårt arbeid for å anskueliggjøre naturverdier på en best mulig måte.

Stiftelsen utgir to digitale rapportserier som heter BioFokus-rapport og BioFokus notat,

<http://biolitt.biofokus.no/rapporter/rapport.htm>

<http://biolitt.biofokus.no/rapporter/notat.htm>